

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Tarsánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. Félfévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk

A Kárpátok.

A magyar siksággal még szeptemberi veretény csókolózott össze, amikor először kukkantott ki a Kárpátok gerince mögül a kozák kucsma. Elsápadást, zavarodottságot, méltatlankodást támasztott a kucsma csucsa, de kiváltképpen a szemrehányások tarisznyáját nyitotta szét. Keserű szemrehányásokból nőtt felhő borította be a magyar hegykoszorút: milyen erős hittel bízott benne s ime, most csalódnunk kellett benne.

Azt hittük róla, hogy olyan őrszágunk peremén, akinek szeme mindig nyitva van s kinek testét ellenség át nem lépheti. Magyar anyák derűs nyugalommal ülhetnek le esténként kis gyermekük ágya szélére s mesélhetik a legigazibb mesét magyar katonákról, magyar katonák omló vévéről — hiszen ott vannak a Kárpátok, megóvják azokat minden bajtól, minden veszedelemtől. De a vén hegység mintha behunyta volna szemét és a derekát is összeszorította.

Atosont hát rajta az ellenség! A magyar anyák rémülten szorították keblükre kicsinyeiket és menekültek a csillagtalan éjszakában. A szemrehányások felhője mind sűrűbbé vált a Kárpátok ormán, ugyannyira, hogy a szeretetnek és ragaszkodásnak abból az aranyából, mellyel telisteli volt hintve, már nem csillogott elő semmi. Amint a rossz asszonyról, aki meglepedkezett hitvesi kötelességéről, nem beszélnek a családban, éppen így nem beszéltek többé a hegykoszorúról sem.

De multak a napok, a szeptemberi veretény kialudt, október és november nedvessége felszáradt; majd reánk köszöntött a tél, mely ma is bőségesen hullatja havát. Már a tavaszi langyos szellő is készülődik valahol, hogy arunkba hintse balzsamát — s a Kárpátok gerince tiszta havában csak magyar katonák lányoma rajzolódik.

Szívünkben csendes bocsánatkérés rebegünk és lelkünkkel letakarítjuk a Kárpátokról a szemrehányások felhőjét. Most tudjuk, mi ez a hegység nekünk, most megértettük tökéletesen beszédjét. Nem szundított ő elszempillantásra sem és a dereka sem horpadt be. Megmaradt ő annak, ami volt ezer esztendeig: védő, gát, őrszem,

jóbarát. Hónapok óta paskolja vállát az orosz tenger és nem tudja keresztültörni.

Azt a neheztelést, mely a szeptemberi veretény idején ráült a Kárpátokra, a tavaszi szellő végképpen leolvasztja.

Legyen élet a hivatalokban.

Eddig egyik-másik közigazgatási hivatal megközelíthetlenebb volt Przemysl váránál. A sebtől vésző polgár hiába ostromolta panaszaival, a szívek és lelkek nem nyitak meg, a hivatalok asztalfélkjában mint temetőben nyugodtak az óhajok, vágyak, kérések és tervek a feltámadás reménye nélkül. Az aktagyártás művészi tökéletességre emelkedett, a hivatalokban nem sok keresnivalója volt az élet érdekeinek. Lassan folydogált a közigazgatás eliszaposodott medrében. Eközben legyengült iparunk, amely magára hagyott alakéruilt az osztrák iparnak, szelek szárnyán járt hajdan szolid kereskedelműk s a rossz közigazgatás szülte az obstrukciót, a hadsereg elégtelen ellátását emberrel, pénzzel és isten csodája, hogy ilyen közigazgatás mellett idejére elkészültünk a háborúra.

Itt van a nagy tisztító tűz és égjen benne minden, ami akadályos volt a nemzet megerősödésének, erőt kifejtésének. Nem elég, hogy dicsőséges hadseregünk kifeje megvédi biztonságunkat, jövőnköt, belülről is újat kell szülni mindennek, ami e nemzet vére-husa, keze-lába s cselekvő szerve. — A közigazgatásának meg kell érteni az idők haragszó szent szavát s észre kell venni, hogy a papirnál értékesebb az ember, az aktánál becsebb az élet joga és követelése s hogy emberek vannak a világon, ezer jogos kívánsággal és panasszal s hogy a cél nem a papírfogyasztás emelése, hanem nyugtalan, hajszolt emberek megnyugtatólására meg kell látnia, hogy az íróasztal szélén túl eleven élet viharzik, amelyben rendet csinálni az ő kötelessége.

Igen, a kötelességtudást kell a közigazgatás mozgató erejéül tenni, az élet, a közönség jogainak gyors és méltányos ellátását lelkiismereti kérdésnek tekinteni minden esetben. Akkor nem lesz baj, hogy kevesebb a tisztviselő, mert a jó hivatalnok, a hivatását szerető ember Briareuszként száz kézzel fog dolgozni.

A zöld posztón túl nézni: s meglátni a fenyegető kenyer, liszt és hús kérdést, megoldásra vezetni, ehhez kellene most egy közigazgatási fellendülés.

Nem hazaárulás, hanem félreértés.

Kerényi Lászlótól vettük a következő sorokat, melyeket nagyörömmel adunk közre:

A „Felsőmagyarországi Hírlap” folyó évi február 12-én megjelent 10 ik számában „Hazaárulás gyanújában” cím alatt egy személyemmel foglalkozó cikket ad közre. A cikk alításainak megcáfolására adom a való tényállást:

Mezőlaborczeről a szolgabírói hivatal személyzetének karácsony után másodszor menekülnie kellett. Január 16-án térünk vissza Mezőlaborcra, ahol lakásomat felidulva találtam, ahol különben is, az élelmiszerek teljes hiánya miatt tartózkodni nem lehetett. Főszolgabíráim szabadságot adott s én ehatározottam, hogy a háború kezdete óta szülőimnél a Dunántul tartózkodó feleségemet meglátogatom. Január 16-án este érkeztem Homonnára, tovább azonban a személyszállítás teljes beszüntetése miatt nem utaztam. Január 19-én Lukovich Odön jánosvölgyi nagybirtokos, homonnai lakos, régi jó ismerősem és barátom Dr. Szekerák János homonnai köorvos jelenlétében félkért, hogy utazzam vele másnap Takasnyba s legyek segítségére az általa a hadsereg részére szállított vagomhára átadásánál.

Január 20-án Lukovich Odön urral kocsin Takasnyba utaztam s mert Lukovich Odön urnak Kelenben sürgős dolga volt, mint az ő teljethatalmu megbízottja január 21-én átadtam a marha-állományt Götz ös. és kir. hadnagya gazdasági tisztnek. Az átadás után megérkezik Lukovich Odön ur is s mert éppen ebédideje volt, ő, ki különben is tartalékos főhadnagya, a tiszt me-názsa ment, én pedig, egy Götz hadnagya által kiküldött s ma is kezem között lévő utalvánnyal az al-tiszti menzába mentem.

Megjegyzem, hogy Takasnyban ekkor egy bukovinai román nyelvű ezred feküdt. Ebéd után az ebédő helyiségben hozzám jött két román nyelvű altiszt, románul szólítottak meg, én abban a hiszenben, hogy személyazonosságom felől tudakoznak, arcképes igazolványomat mutattam nekik. A két altiszt, erre minden további beszéd nélkül letartoztatott és egy zárkába becsukott. Az esetről a Takasnyban állomásozó csendőrmester és Stefan Béla cirókaofalui körjegyző tudomást szerezvén, az etappen-kommandóhoz mentek s ott engem igazoltak. Ez mind nem használt, hanem másnap, január 22-én, egy ugyanazon ezredbeli szakaszvezető és közember fel-tízött szurnyok között Galicziába, Lisnára kísérték. Utközben Cirókaofaluban betértem Stefan Béla körjegyzőhöz s az utánam jött csendőrmester jelenlétében, félkértem őt, hogy kiszabadításom érdekében tegyen az esetről jelentést a vármegye alispánjának, és a mezőlaborci járás főszolgabírájának. (E távirati jelentés alapján függesztett fel a vármegye alispánja állomást.) Az nap este Lisnára érkeztem, megháltam, onnan másnap reggel visszakísérték Takasnyba, állí-

tólág azért, mert a Lisnán lévő hadbíró nem találta magát illetékesnek hogy ügyemben eljárjon. Január 23-án érkeztem vissza Takasnyba s itt 28-ig kihallgatás nélkül becsukva tartottak. Január 28-án sürgető kérésemre a hadbíró elé állítottak s a vád az volt ellenem, hogy én a két román nyelvű altiszt előtt azt a kijelentést tettem, hogy az oroszok részére kémkedek. A két altiszt kihallgatása alkalmával azonban már nem állotta a vádat. Közben kihallgatták Götz hadnagyt s a telefonon Takasnyba hívott Lukovich Odön, kik igazolták s előadták, hogy mi járatban voltam én Takasnyban Erre a hadbíró Lukovich Odön jelenlétében *sajnálkozásának adván* kifejezést, megszorítva kezemet, megszüntetett ellenem minden további eljárást, szabadlátra helyezett. A kiállott igazgalmak ágyba döntöttek s február 8-ig Homonnán fektüdtem. Február 9-én személyesen jelentkeztem a vármegyei alispánnál és főszolgabírámnál. Ez az én hazaárulásom története.

Kerényi László.

Ismételten csak a legnagyobb örömmünknek adhatunk kifejezést, hogy egy a legulsosabb gyanuba keveredett magyar embernek a teljes ártatlanság kiderült. Mi már abban a cikkünkben is, melyben az alispáni jelentés idevonatkozó részét közreadtuk, annak a reménységnek adtuk kifejezést, hogy a szörnyti gyanu nem lehet igaz s ez most tényleg bebizonyosodott.

Csudás takarékoság a városházán.

A h. polgármester a következő rendeletet adta ki, melyhez csak azt az egy megjegyzést fűzzük, hogy papír, — vagy írszerhiányról Uj-helyben senki nem tud:

Azt tapasztaltam, hogy a városházánál az írszerek, nem a legnagyobb takarékosággal kezelteknek.

Tekintettel a jelenlegi nehéz viszonyokra, hogy írszereket már alig lehet beszerezni, különösen papírnemű rövid idő múlva már nem is lesz kapható, figyelmeztetem az összes tisztviselői kart, hogy különösen a papír használatánál a legnagyobb takarékoságot fejtés ki; csak azon esetben használjanak fogalmazásra tiszta papírost, amikor az elkerülhetetlen; az ügyeket igyekezzenek magán az eredeti aktán elintézni, felesleges kiadványok szignálásától tartózkodjanak, hirdetőmenyeket csakis feltétlen szükséges példányokban sokszoroztassák, egyéb írszereknél pedig csak a'ban az esetben engedek usak kiadni, ha a tisztviselő urak az elhasználtakat, tollal, tollszárat a kiadónak vissza-szolgáltadják, aki többet, mint a megnnyi vissza szolgáltatit, kiadni nem fog.

Ezen rendeletem pontos ellen-
őrzésére a kiadót utasítottam.

Székyely
helyettesített polgármester.

Ujhelyiek üzenete Przemyslból.

A körülzárt Przemysl várából a hős ujhelyi fiúk sok meleg gondolata suhan haza a nagy hegyeken, vértől permetszett harcmezőkön által. A mi derék fiaink nehéz, emberfeletti munkában vannak, sikeresen védik az orosz tengerrel szemben a mi erős várunkat, a nagy orosz áradásban az erős, tiszta magyar szigetet. Az ujhelyi fiúk ma ismét üzenetet küldtek repülő postán haza, a vágyott édes otthonok felé.

Kornfeld Vilmos ujhelyi lakos a következő légi postát küldötte családjának:

Szeretett kedves Margitkám és drága gyermekeim! Remélem, hogy a multkorai lapomat is megkaptad és a legjobb egészségnek örvendhetel most is. Légy szíves érdeklődj dr. Friednénál, hogy vajjon válaszol-e ide férjének, Jákó hadnagy ur mult héten levelet kapott Ujhelyből dr. Nagy Béla úrtól. Kövess el most mindent, hogy legalább egy életjelt adhass magatokról. Reményeim, hogy a k. apadat van ki kezeli és vigyázz rá, nehogy megint újra beteg legyen. Alantí címeiket okvetlen tudasd, hogy férjeik jól vannak és egészségesek és üdvözlötüket küldik, mivel nem írhat mindenki. Ladányi Istvánné Tarcál, hogy fia itt van egészségben. Hofej Sámuel és Sajóhidvég u. p. Berzék, Azari Jánosné Erdőhorváti, hogy férjük egészségesek és mindenkit üdvözölnék. Kuroz Herman, ki Klar és Neumannal volt, is itt van. Mond meg Klein H.-nak, ki nyir engem, hogy Widder a szabó Szerencső is itt van. Továbbá értesítsd Reizman Hermannét Királyhegyec, Wirtschafferaut B. Ujlakról, hogy férjük jól vannak. Hartman József a Krausz veje tegnapi volt nálam, ő is egészséges. A k. szüleinket és jóembereimet üdvözlöli hü ferjed; Vilmos. A gyerekekre nagyon ügyelj.

Továbbá levelet írt haza Przemyslből Gábrý Bertalan dohánygyári altiszt, aki a következő bajtársairól is értesítést küld:

Karla Ferenc, Árpád u. 25., Róth Herman, Sziget-u. 7., Vecser Pál, Tiszakarád, Marikovszky Mihály, Nyiregyháza, Pásztor János, Taktá harkány, Mahaček Karoly, Tarcál, ifj. Kontra Ferenc, Megyaszó, Kovács János, Bodrogolasi, Klein Henrik, Moinar-u., Róth Mór öccse a Pannónia kávéházból.

Mindnyájan jól vannak és egészségesek.

HIREK.

Dr. Segeza János.

— febr. 12.

Ma itt volt egészen köztünk a háboru. Egy ujhelyi fiatal ügyvédet temettek, aki rövid szá-

badságra hazajött és izgatottan kimerülten pár lépésnyire a háza kapujától összeesett és meghalt. Ma temették. A temetés élén men t a háboru réme és ott volt az egész menetben, ott kizértett minden arcon, minden szívben.

Ma egészen köztünk volt a háboru.

a. á.

— **Esküvő.** *Belius Gitta és Örvös* Károly főgimnáziumi tanár, (ki hosszabb ideig volt Ujhelyben is), tegnap, február 15-én tartották esküvőjüket Nagyváradon.

— **Városházán** tegnap érdekes közgyűlés volt, melyről térszűke miatt jövő számunkban referálunk.

— **A sátoraljujhelyi izr. nép konyha javára** újabb adakoztak: Sátoraljujhely város 300, Sátoraljujhelyi izr. orth. hitközség 40, Davidovics Adolfné 1 ebéd, Szepesi Simonné 1 ebéd, Dr. Fuchs Emil, Dr. Fuchs Ernő, Bettelheim Sándorné, Dr. Ligeti Józsefné, Fuchs Jenőné, Pallai Józsefné, Göbői Gyuláné, Dr. Kellner Sománé, Weinberger Józsefné 5, Szepesi Simonné, Dr. Berger Józsefné, Fenyő Józsefné 4—4, Nemethy Bertalané, Neuman Margitka és Jóska 3—3, Dr. Stern Arminné, Baum Zsigmondné, Baum Markusz, Deutsch Abrahamné, Gottlieb Jenőné, Grünzweig József, Mozzetik József, Dr. Róth Józsefné, Dr. Lichtenstein Jenőné 2—2, Rose Saramon, N. N. Grosz Benjáminé, Weisberger Herman, Böhm N., Handeismanné, Nagy M. Gézáné 1—1 koronát, Kisebb adományokból befolyt 7,20. Természetbeni adományokkal hozzájárultak: Friedman Albert, Dévai Lajosné, Szepesi Simonné, Waller Aladárné fát, Zinner Henrikné 3 kl. köles 4 kl. só 1 kl. cukor 1 kl. hagyma, özv. Friedman Teréz 10 kl. liszt, Zinner Adolfné 3 kl. bab, 3 kl. köles, 2 kl. só, Klein Ferencné burgonya, Dr. Bettelheim Jakabné 5 kl. dió, 5 kl. bab 2 kl. cukor, Friedman Farkasné 5 kl. bab özv. Fuchs Mórné 2 kl. cukor, 2 kl. só, 2 kl. gerstli, Stark Zsigmond Alsó Körtvélyes, Lurgonya.

Egy egy fogatu és egy két fogatu bérkocsi felszerelésel eladó — esetleg a fogat is.

Böv. a kiadóhivatalban.

Lakás kiadó.

Dobó-utca 1. számú házban egy kétszobás lakás üvegerendával; — Jókai-utca 7. számú házban 2, esetleg 3 szobás lakás május 1-től kiadó.

Bővebbet Behyna Testvérek-nél.

FAELADÁS.

Rudabányáckai erdőmben több száz öl tűzifa eladó, valamint Slippernek alkalmas maglók és nagy jégerfák és egy nagyobb cserzésre alkalmas vágás, bővebbet: Landesmann Miksa és Társa könyvkereskedésében.

Fáy Ödön,
őrnagy.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Nadwornát visszavettük.

*
Emlékező Stanislau felé.

Budapest, febr. 15.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában semmi sem történt

A kárpáti harcok tovább is teljes erővel folynak.

A délkeleti Galiciában tegnap elfoglaltuk Nadwornát. Az ellenséget Stanislau irányában visszanyomtuk.

Déli hadszíntéren nincs változás, jeientéktelen harcoktól eltekintve nyugalom van.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Küzdelem a nyugati fronton.

Berlin, febr. 15.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

A nyugati hadszíntéren Yperntől délre St-Elainál elragadtuk az ellenségtől hadállásának mintegy 900 méter hosszú részét. Ellentámadásai sikertelenek, épügy meghiusult az ellenségnek Labassétől délnyugatra ellenünk intézett támadása, néhány tucat fogoly maradt kezeink közt. Az előárkot, amelyet Sudeljihof február 12-én elvesztettünk, visszafoglaltuk, a Lauch völgyében Sengerntől az ellenséget kiverítettük, mire Ramspach-Tilsittől északra az ellenséget Piktuponnenből elűztük és Taureggen irányában tovább szorítottuk.

A megvert oroszok üldözése.

Berlin, febr. 15.

Kelet-Poroszország határán innen és túl a taktól keletre üldözési harcok még mindig tartanak, csapataink mindenütt gyorsan haladnak előre. A Lomzán át előrenyomuló ellenséges haderők ellen német csapatok Kovno környékén törtek előre.

A Visztula területén továbbra is tért nyertünk Racianzot megszállottuk, a megelőző harcokban számos foglyon kívül 6 ágyut zsákmányoltunk.

Lengyelországnak a Visztula balparti részében nincsenek lényeges változások.